

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
Віктор КАТРИЧ
2020 р.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Павленко Ганни Володимирівни
на тему «Особистісні диспозиції як ресурс психологічного благополуччя в
умовах невизначеності»
на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – Психологія
з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки**

ВИТЯГ

**із протоколу № 15 розширеного засідання кафедри прикладної психології
факультету психології Харківського національного університету імені
В.Н. Каразіна від 26 листопада 2020 року**

ГОЛОВУЮЧИЙ: д.психол.н., доц. Олефір В.О.;
СЕКРЕТАР: к.психол.н. Гуляєва О. В.

ПРИСУТНІ: члени кафедри прикладної психології: завідувач кафедри, д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Кряж І. В. (*науковий керівник; гарант освітньо-наукової програми*); проф. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Крейдун Н. П.; проф. кафедри, д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Луценко О. Л. (*рецензент*); доц. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Павленко В. М. (*рецензент*); доц. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Милославська О. В.; доц. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Сорока А. В.; доц. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Москаленко В. В.; доц. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології) Зотова Л. М.; доц. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології) Яновська С. Г.; доц. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології) Ярош Н. С.; доц. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології) Зімовін О. І.; доц. кафедри, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології) Гуляєва О. В.;

викладач, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології) Севост'янов П. О.

Запрошені фахівці: завідувач кафедри загальної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Олефір В. О.; проф. кафедри загальної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), проф. Іванова О. Ф.; проф. кафедри загальної психології факультету психології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), проф. Плохих В. В.; доц. кафедри психологічного консультування і психотерапії факультету психології, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Фролова Є. В.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ: Обговорення наукової доповіді аспірантки кафедри прикладної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна **Павленко Ганни Володимирівни** за результатами дисертації «Особистісні диспозиції як ресурс психологічного благополуччя в умовах невизначеності» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 — Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 — Психологія.

Тема дисертаційної роботи «Психологічні особливості наснаження як чинника благополуччя особистості» була затверджена на засіданні вченої ради факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна 18 листопада 2016 року (протокол № 11). **Науковим керівником** призначена професор кафедри прикладної психології, доктор психологічних наук, проф. Кривоконь Н. І.

У зв'язку зі звільненням з університету професора кафедри прикладної психології, доктора психологічних наук, проф. Кривоконь Н. І., науковим керівником була призначена завідувач кафедри прикладної психології, доктор психологічних наук, доцент Кряж І. В. на засіданні вченої ради факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна 17 жовтня 2017 року (протокол № 9).

Тема дисертаційної роботи була уточнена в редакції «Особистісні диспозиції як ресурс психологічного благополуччя в умовах невизначеності» на засіданні вченої ради факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна 28 листопада 2018 року (протокол № 10). **Науковий керівник** — завідувач кафедри прикладної психології, доктор психологічних наук, доцент Кряж І. В.

СЛУХАЛИ: наукову доповідь аспірантки кафедри прикладної психології

факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Павленко Ганни Володимирівни «Особистісні диспозиції як ресурс психологічного благополуччя в умовах невизначеності» за матеріалами дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 — Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 — Психологія.

Павленко Г.В. доповіла основні положення дисертаційної роботи: актуальність, наукову новизну, практичну цінність, використання результатів дисертації.

ВИСТУПИЛИ:

Поставили запитання:

к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Крейдун Н. П.; к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології) Ярош Н. С.; д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), проф. Плохих В. В.; д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Олефір В. О.

Рецензенти: (1) проф. кафедри прикладної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Луценко О. Л. (*відгук позитивний*);

(2) доц. кафедри прикладної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Павленко В. М. (*відгук позитивний*).

Науковий керівник, завідувач кафедри прикладної психології, д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Кряж І. В. (*виступ позитивний*).

Взяли участь у обговоренні роботи: к.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Крейдун Н. П.; д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), проф. Плохих В. В.; д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології), доц. Олефір В. О., д.психол.н. (спеціальність 19.00.01 — загальна психологія, історія психології) проф. Іванова О. Ф. (*виступи позитивні*).

УХВАЛИЛИ: На підставі експертизи дисертаційної роботи, доповіді здобувачки, запитань присутніх і відповідей здобувачки, обговорення учасниками засідання основних положень дисертації та виступів наукового керівника й рецензентів прийняти такий висновок щодо дисертаційної роботи **Павленко Ганни Володимирівни** «Особистісні диспозиції як ресурс психологічного благополуччя в умовах невизначеності»:

ВИСНОВОК

щодо дисертаційної роботи **Павленко Ганни Володимирівни**
«Особистісні диспозиції як ресурс психологічного благополуччя в умовах невизначеності»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету.

Актуальність теми дисертаційної роботи зумовлена сучасним станом як українського, так і світового суспільства, що переживає гострий період невизначеності теперішнього і майбутнього життя та в умовах пандемії COVID-19. Не зменшує власної актуальності і проблема психологічного благополуччя людини, оскільки статистика депресій, невротичних, стресових розладів та розладів адаптації в Україні та світі залишається невтішною.

Умови постійних змін і суспільних трансформацій в усьому світі й зокрема в Україні висувають особливі вимоги до людини як суб'єкта життєдіяльності, відповідального за власні дії та продуктивність. Відходять на задній план розуміння благополуччя як наслідку виключно матеріальних або навколишніх чинників. У дослідницькому середовищі все частіше звертаються до ролі особистості, її активності в досягненні власного благополуччя, тобто відбувається перехід від образу пасивної особистості, яка керується зовнішніми факторами, до образу активної особистості, яка ставить цілі та прагне до їх досягнення.

Незважаючи на пильний інтерес дослідників до вивчення особистісних ресурсів та їхнього медіаторного ефекту між благополуччям та факторами середовища, недостатня увага була приділена феномену невизначеності життя, який може впливати на динаміку психологічного благополуччя. В умовах, коли непередбачуваність стає ознакою життя сучасної людини, особливої важливості набуває визначення ролі особистісних ресурсів та механізмів нейтралізації негативного впливу невизначеності життя на психологічне благополуччя особистості. Тому спроба виявити особистісні ресурси для підтримки психологічного благополуччя в більш-менш звичних умовах та під час неочікуваних безпрецедентних умов карантину, пов'язаного з пандемією COVID-19, є важливою науковою розвідкою, що була надзвичайно швидко та результативно проведена.

Метою дисертаційної роботи є оцінка та аналіз ресурсних можливостей особистісних диспозицій у відношенні до психологічного благополуччя особистості з урахуванням невизначеності життя.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлені та вирішені такі **завдання**:

- 1) Здійснити теоретичний аналіз проблеми особистісних диспозицій як ресурсів психологічного благополуччя в контексті невизначеності життя;
- 2) Дослідити статево-вікові особливості психологічного благополуччя, особистісних диспозицій та суб'єктивної оцінки невизначеності життя;
- 3) Вивчити особливості психологічного благополуччя та особистісних диспозицій залежно від суб'єктивного рівня невизначеності життя;

4) Здійснити аналіз особистісних диспозицій як предикторів психологічного благополуччя з урахуванням суб'єктивної невизначеності життя;

5) З'ясувати особливості суб'єктивної невизначеності життя, суб'єктивного благополуччя та особистісних диспозицій в змінюваних умовах суспільного життя порівняно зі звичними умовами;

6) Побудувати та перевірити структурну модель впливу суб'єктивної невизначеності життя на суб'єктивне благополуччя особистості з урахуванням особистісних диспозицій, визначити мішені для психологічної роботи з підтримки психологічного благополуччя.

Об'єктом дослідження є особистісні ресурси, які сприяють підтримці психологічного благополуччя в контексті невизначеності життя.

Предметом дослідження є особистісні диспозиції як ресурси психологічного благополуччя в контексті невизначеності життя.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у роботі був використаний комплекс методів дослідження:

1. Теоретичні методи: аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури, який сприяв систематизуванню та узагальненню різноманітних аспектів проблеми, яка вивчається в дослідженні.

2. Емпіричні методи: для вивчення показників та комплексного вивчення психологічного благополуччя було використано три психодіагностичні методики (експрес-шкала «Шкала психологічного благополуччя» К. Ріфф, адаптована Т. Д. Шевеленковою та Т. П. Фесенко, «Шкала суб'єктивного благополуччя (ШСБ)» Г. Перуе-Бадю (G. Perrudet-Badoux), адаптована М. В. Соколовою, та «Шкала задоволеності життям» Е. Diener, адаптована Д. О. Леонтьєвим); для вивчення життєстійкості застосовувався «Тест життєстійкості» С. Мадді, адаптований Д. О. Леонтьєвим та О. І. Рассказовою; для дослідження почуття зв'язності була використана «Шкала почуття зв'язності» (Sense of Coherence – SOC, А. Антоновського), модифікація Є. М. Осіна; для визначення толерантності та інтолерантності до невизначеності був використаний «Новий опитувальник толерантності–інтолерантності до невизначеності» Т. В. Корнілової; автономність досліджувалася завдяки опитувальнику «Автономність–залежність» Г. С. Пригіна, а довіра до себе завдяки опитувальнику «Рефлексивний опитувальник рівня довіри до себе» Т. П. Скрипкіної; цінності було вивчено за допомогою «Опитувальник цінностей» Р. Stern, Т. Dietz & G. Guagnano в модифікації І. В. Кряж; для аналізу рівня визначеності життя було розроблено та використано авторську графічну шкалу «Суб'єктивна оцінка визначеності сфер життя».

3. Методи математичної статистики. Для визначення міри відхилення форми розподілу від нормального застосовувалася описативна статистика (середнє арифметичне, асиметрія й ексцес, стандартна помилка середнього, стандартна помилка асиметрії та стандартна помилка ексцесу) та критерії Колмогорова-Смирнова й Ліллієфорса, W-критерій Шапіро-Уїлка.

Для перевірки надійності та внутрішньої узгодженості авторської методики «Суб'єктивна оцінка визначеності сфер життя» був застосований коефіцієнт α Кронбаха.

Порівняльний аналіз груп з різним рівнем суб'єктивної невизначеності життя за показниками, що мають відхилення від нормального розподілу, проводився за допомогою H -критерію Краскала-Уоллеса. Для порівняльного аналізу одночасно за кількома незалежними змінними (стать, вікова група, умови суспільного життя) був використаний дисперсійний аналіз (MANOVA), при якому залежні змінні піддавалися перевірці на рівність дисперсій за допомогою критерію Левена (Levene's test), після чого міжгрупові розбіжності встановлювалися за допомогою F -критерію Фішера та критерію Бонферроні (Bonferroni). Завдяки такому порівнянню були з'ясовані особливості суб'єктивної невизначеності життя, суб'єктивного благополуччя та особистісних диспозицій в змінюваних умовах суспільного життя в порівнянні зі звичними умовами з врахуванням статі та віку.

Для вивчення взаємозв'язків між суб'єктивною визначеністю життя, особистісними диспозиціями та психологічним благополуччям був використаний ранговий коефіцієнт кореляції Спірмена, а для дослідження взаємозв'язків між суб'єктивною оцінкою визначеності окремих сфер життя та психологічним благополуччям – коефіцієнт кореляції Пірсона (показники суб'єктивної оцінки визначеності сфер життя та благополуччя відповідають нормальному розподілу даних).

За допомогою множинної регресії був досліджений вплив двох і більше незалежних змінних (особистісних диспозицій) на залежну змінну (показники психологічного благополуччя) з урахуванням суб'єктивної невизначеності життя.

Моделювання структурними рівняннями (SEM) було використано для перевірки на відповідність емпіричним даним моделей, що розкривають вплив суб'єктивної невизначеності життя на суб'єктивне благополуччя особистості з урахуванням особистісних диспозицій (оцінка компонентів моделей проводилася за методом GLS-ML).

Дисертаційне дослідження виконане в межах теми наукових досліджень кафедри прикладної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Стратегії підтримки психологічного здоров'я особистості в умовах кризи», номер державної реєстрації НДР 0116 у 005286.

2. Формулювання наукового завдання, нове вирішення якого отримано в дисертації.

Дисертація Павленко Ганни Володимирівни присвячена вивченню ресурсного потенціалу диспозиційних утворень особистості в умовах невизначеності (на прикладі карантину внаслідок пандемії COVID-19).

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Наукова новизна результатів дослідження, отриманих особисто здобувачем, полягає у наступному:

Вперше:

- побудовані та емпірично верифіковані моделі впливу невизначеності життя на психологічне благополуччя особистості, за якими вплив суб'єктивної оцінки визначеності життя на суб'єктивне благополуччя, опосередкований особистісними ресурсами, що проявляють себе через такі особистісні диспозиції, як життестійкість, почуття зв'язності та довіра до себе;

- розкрита різна роль особистісних диспозицій як ресурсу суб'єктивного благополуччя залежно від умов життя, а саме: у відносно стабільних умовах суспільного життя найбільш значущим предиктором благополуччя є установки життестійкості й перш за все – установка на контроль ситуації, на відміну від змінюваних умов суспільного життя, коли головним ресурсом стає емоційно забарвлена диспозиція – почуття зв'язності;

- показано, що толерантність до невизначеності проявляє себе як ресурс для суб'єктивного благополуччя саме в умовах непередбачуваних змін життя й не пов'язана з психологічним благополуччям у звичних умовах суспільного життя.

Дістали подальшого розвитку:

- теоретичні положення щодо особистісних диспозицій як ресурсів психологічного благополуччя в різних умовах життя, а саме: значення особистісних диспозицій, що забезпечують когнітивне осмислення ситуації, як ресурсів психологічного благополуччя є більш високим у звичних умовах життя, на відміну від емоційно забарвлених особистісних диспозицій, які відіграють більш важливу роль для підтримки психологічного благополуччя в непередбачуваних умовах життя;

- встановлено значення довіри до себе як вагомого медіатора між невизначеністю життя та психологічним благополуччям у звичних та непередбачуваних умовах життя.

Доповнено й уточнено:

- уявлення про суб'єктивну оцінку визначеності життя як таку, що визначає вплив непередбачуваних змін в умовах суспільного життя на психологічне благополуччя;

- теоретичні уявлення про низку психологічних диспозицій, зокрема життестійкість, почуття зв'язності, довіру до себе, толерантність до невизначеності;

- наукові знання про ресурсну роль певних особистісних диспозицій щодо психологічного благополуччя особистості в різних умовах життя;

- наукові дані щодо позитивного впливу когнітивного та емоційного переосмислення навколишніх подій в різних умовах життя, а саме: позитивний вплив когнітивного осмислення суб'єктивно невизначеної ситуації в звичних

умовах та прийняття ситуації на емоційному рівні в непередбачуваних умовах суспільного життя.

- наукові дані щодо вікових розбіжностей за показниками визначеності життя та психологічного благополуччя: юні респонденти сприймають реальність як більш визначену, одночасно демонструючи нижчий емоційний комфорт, ніж більш дорослі респонденти. Разом з тим, в умовах непередбачуваних змін суспільного життя, у юних респондентів, а саме – у чоловіків, суб'єктивна невизначеність життя стає більш високою, ніж у респондентів старших груп;

- наукові дані щодо статево-вікових розбіжностей за показниками особистісних диспозицій: дорослих респондентів характеризують більш виражені установки життєстійкості та почуття зв'язності, а також довіра до себе, зокрема жінки демонструють більш виразні установки на залученість та контроль подій.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, результатів і висновків дисертації забезпечена коректним застосуванням сучасних методів дослідження: методи описативної статистики, методи математичної статистики та методи поглибленого аналізу, зокрема дисперсійний аналіз, регресійний аналіз, моделювання структурними рівняннями. В дисертації містяться повні і детальні доведення всіх сформульованих наукових результатів.

5. Рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у розв'язання конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності здобувача з результатами наукових досліджень інших учених.

Здобувач показав високий рівень теоретичної підготовки. У дисертаційній роботі проведений аналіз та систематизація наявних публікацій щодо розуміння невизначеності, психологічного благополуччя, ресурсів особистості, особистісних диспозицій.

Для розв'язання наукового завдання здобувачем була побудована та апробована авторська графічна шкала «Суб'єктивна оцінка визначеності сфер життя». Аналіз суб'єктивних оцінок визначеності життя в різних його сферах дав змогу отримати відсоткові частки осіб, які вважають життя в різному ступені визначеним в умовах до (звичні умови) та під час пандемії (непередбачувані умови).

Ресурси психологічного благополуччя вивчені шляхом порівняння на двох зрізах – до та на початку пандемії.

Розв'язана низка нових завдань, що стосуються ключових ресурсних диспозицій та їх ролі для підтримки психологічного благополуччя особистості у різних умовах життя.

Здобувач показав високий рівень обізнаності з результатами наукових досліджень інших учених за темою дисертації.

6. Наукове та практичне значення роботи.

Робота носить теоретичний та практичний характер.

Наукове значення роботи полягає в розкритті сутності особистісних ресурсів як медіатора між невизначеністю життя та благополуччям особистості в різних умовах життя, а саме: особистісні диспозиції, які надають когнітивне осмислення ситуації, є головними ресурсами психологічного благополуччя у звичних умовах суспільного життя, на відміну від емоційно забарвлених особистісних диспозицій, які відіграють основну ресурсну роль для психологічного благополуччя в непередбачуваних умовах суспільного життя.

Розроблена авторська графічна методика щодо вивчення суб'єктивної оцінки ступеня визначеності життя показала себе як інструмент, що дозволяє оцінити рівень визначеності життя та може бути використана в практиці психологічного супроводу та психодіагностики. До того ж було показано, що існує специфіка прояву особистісних ресурсів у звичних та непередбачуваних умовах життя, тому результати дослідження можуть бути використані в індивідуальній психокорекційній та психотерапевтичній роботі практичних психологів, у розробці тренінгів з ефективною адаптації до непередбачуваних, невизначених умов життя.

7. Використання результатів роботи.

Матеріали дисертаційного дослідження впроваджені в педагогічний процес підготовки фахових психологів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна в межах таких дисциплін: «Психологія здоров'я», «Кризова психологія» (акт впровадження №0501-220 від 21.10.2020).

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок здобувача в публікації.

Основні положення дисертації опубліковано в 16 наукових працях, серед яких 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у періодичному науковому виданні держави-члена Європейського Союзу, 11 праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації. Загальний обсяг опублікованих матеріалів складає 3,0 д.а.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

публікації у наукових фахових виданнях України:

1.Павленко, Г. В. (2018). Особистісні диспозиції як чинник психологічного благополуччя особистості в контексті невизначеності. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*, 7(45), 230 – 239.

URL: <http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v7/i45/23.pdf>

2. Павленко, Г. В. (2019). Толерантність до невизначеності як ресурс психологічного благополуччя студентів. *Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України*, 7 (47), 208 – 219. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v7/i47/20.pdf>

3. Павленко, Г. В. (2019). Ресурси досягнення психологічного благополуччя. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*, 2(49), 286 – 296. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipp_2019_2_26

4. Pavlenko, H. (2020). A sense of coherence as a factor in the individual's well-being *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University a Series of «Psychology»*, 67, 41 – 46. DOI: 10.26565/2225-7756-2019-67-05. Retrieved from <https://periodicals.karazin.ua/psychology/article/view/15345/14317>

публікація у зарубіжному виданні країни, що входить до Європейського Союзу:

5. Pavlenko, H. (2020). Resources of subjective well-being of the person in the conditions of uncertainty (on the example of COVID-19 quarantine). *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, VIII (94), 236, 105 – 109.

DOI: 10.31174/SEND-PP2020-236VIII94-24 Retrieved from http://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/ped_psy_viii_236_94.pdf

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Павленко, Г. В. (2018). Невизначеність як актуальна проблема сучасної психології. *Проблеми оптимального функціонування особистості в сучасних умовах: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (с.131 – 132). Харків, Україна: ХНУ імені В. Н. Каразіна. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/14422/5/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D0%B8%D1%8F.pdf>

7. Павленко, Г. В. (2019). Психологічне благополуччя та цінності особистості. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проектування позитивного життєвого простору особистості»* (с. 21 – 22). Полтава, Україна: ТОВ «АСМІ». URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/12282>

8. Павленко, Г. В. (2019). Психологічне благополуччя молоді в контексті невизначеності середовища. *Матеріали XV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми екологічної психології: Екологічна парадигма сучасного образу життя і світу»* (с. 79 – 80). URL: <https://core.ac.uk/reader/237410290>

9. Павленко, Г. В. (2019, жовтень). Сучасні українські дослідження психологічного благополуччя. *Соціальний та психологічний добробут в історичному контексті*. Норвезько-Українська конференція, присвячена діяльності Ф. Нансена в Україні у 1921–1922 роках, м. Харків. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/15024>

10. Павленко, Г. В. (2019). Вивчення факторів психологічного благополуччя як актуальна проблема психології. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи сучасної науки та освіти»* (с. 18 – 19).

11. Павленко, Г. В. (2019). Особистісні диспозиції як передумови інновацій. *Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Роль інновацій в трансформації образу сучасної науки»* (с. 153 – 155). Київ, Україна: «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України, URL: <https://novaosvita.com/wp-content/uploads/2020/01/InnTrImModSc-Kyiv-Dec2019.pdf>

12. Павленко, А. В. (2019). Конструкт «толерантність – інтолерантність к неопределённости» в контексте психологического благополучия. *Fundamental and Applied Scientific Research (ICFARS)* (pp. 89 – 96). Berlin, Germany: RELF Group & OEAPS URL: <https://osf.io/uvxpk/>

13. Павленко, Г. В. (2020). Соціально-психологічні чинники суб'єктивного благополуччя. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-психологічні проблеми суспільства»* (с. 117 – 118). Київ, Україна: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

14. Павленко, Г. В. (2020). Особистість в умовах карантину (на прикладі студентської молоді). *Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні наукові дослідження у психології та педагогіці – прогрес майбутнього»* (с. 28 – 29). Одеса. Україна.

15. Павленко, Г. В. (2020). Особливості прояву особистісних диспозиції в суб'єктивних та об'єктивних умовах невизначеності життя. *Collection of scientific papers «ΑΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference: Is. 2. Paradigmatic view on the concept of world science* (pp. 159 – 161). Toronto, Canada: European Scientific Platform. DOI:10.36074/21.08.2020.v1.58

16. Павленко, Г. В. (2020). Ресурси суб'єктивного благополуччя з урахуванням суб'єктивної невизначеності життя. *Abstracts of the 10th International scientific and practical conference «Science, society, education: topical issues and development prospects»* (pp. 190 – 192). Kharkiv, Ukraine URL: <https://sci-conf.com.ua>

Результати дисертаційної роботи повністю відображено в публікаціях.

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагиату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

Коефіцієнт подібності 1 – 4%, коефіцієнт подібності 2 – 0,5 %.

9. Апробація матеріалів дисертації.

Результати дисертаційного дослідження доповідалися й обговорювалися на засіданнях та методологічному семінарі кафедри прикладної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (2017–2019 рр.). Основні положення дослідження було викладено та обговорено на таких конференціях: Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми оптимального функціонування особистості в сучасних умовах» (м. Харків, 2018 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Проектування позитивного життєвого простору особистості» (м. Полтава, 2019 р.), XV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми екологічної психології: Екологічна парадигма сучасного образу життя і світу» (м. Харків, 2019 р.), Норвезько-українській конференції, присвяченій діяльності Ф. Нансена в Україні в 1921–1922 роках (м. Харків, 2019 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми та перспективи сучасної науки та освіти» (м. Львів, 2019 р.), III Міжнародній науково-практичній конференції «Роль інновацій в трансформації образу сучасної науки» (м. Київ, 2019 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Соціально-психологічні проблеми суспільства» (м. Київ, 2020 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні наукові дослідження у психології та педагогіці – прогрес майбутнього» (м. Одеса, 2020 р.), Зарубіжній науково-практичній конференції «Paradigmatic view on the concept of world science» (Toronto, 2020), X Міжнародній науково-практичній конференції «Science, society, education: topical issues and development prospects» (м. Харків, 2020 р.)

10. Оцінка мови та стилю дисертації.

Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій».

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Г. В. Павленко відповідає спеціальності 053 - Психологія. Здобувачкою повністю виконано освітню та наукову складову третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

12. Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертаційна робота Павленко Ганни Володимирівни «Особистісні

диспозиції як ресурс психологічного благополуччя в умовах невизначеності» відповідає вимогам, передбаченим пунктом 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167).

Враховуючи високий рівень виконаних досліджень, а також актуальність теми роботи, наукову новизну результатів та їх наукове і практичне значення, розширене засідання кафедри прикладної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна рекомендує дисертацію Г. В. Павленко «Особистісні диспозиції як ресурс психологічного благополуччя в умовах невизначеності» до захисту в спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 - Психологія з галузі знань 05 - Соціальні та поведінкові науки.

Результати відкритого голосування:
присутні 17 осіб: «за» – 17, «проти» – немає, «утримались» – немає.

Рецензент
професор кафедри прикладної психології
факультету психології
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна, д.психол.наук., доц.

Олена ЛУЦЕНКО

Рецензент
доцент кафедри прикладної психології
факультету психології
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна, к.психол.наук., доц.

Валентина ПАВЛЕНКО

Головуючий
завідувач кафедри загальної психології
факультету психології
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна, д.психол.наук., доц

Валерій ОЛЕФІР

Секретар
доцент кафедри прикладної психології
факультету психології
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна, к.психол.наук

Засвідч.
ПІДПИС ЗАСЕДАННЯ
начальник
кадр

Олена ГУЛЯЄВА